

Het begon met de wasmachine...

- Door Koen Vandepopuliere-

©SONETT

In de natuurvoedingswinkel vinden we tal van was- en reinigingsproducten. We lichtten twee producenten uit het ruime gamma. Allebei, zo blijkt, zijn ze begonnen met producten voor de wasmachine, toen die in de jaren '60 en '70 van vorige eeuw heel wat milieuproblemen veroorzaakten. Maar ze vertonen ook enkele duidelijke verschillen.

⋮ *Zowel Ecover als Sonett benadrukken het groene karakter van hun gebouwen.*

Zo'n vijftig jaar geleden keken steeds meer mensen vreemd op. In beken en rivieren ontstonden grote schuimmassa's, en veel vissen stierven. De situatie zette enkele mensen aan te onderzoeken wat er aan de hand was. Eén ervan was de Duitse wetenschapper Johannes Schnorr. Hij stelde onder meer vast dat het probleem lag bij de manier waarop was- en reinigingsmiddelen werden gemaakt. Dit inzicht zette hem ertoe aan een nieuw, milieuvriendelijk wasmiddel te creëren, bestemd voor wasmachines. Hij wilde dat alle ingrediënten in dat nieuwe product snel en volledig biodegradabel zouden zijn, dus afbreekbaar in de natuur. Ook ontwikkelde hij het 'modulaire concept'. Dat betekent dat componenten van het wasproduct worden gesplitst in drie delen: in wasactieve componenten, verzachters en bleekmiddelen. Elk ervan kan de consument apart doseren, dus doelgericht en economisch. Een andere Duitser, Werner Geibel, begon op basis van die inzichten in 1977 de firma Sonett. Net als Johannes was hij geïnspireerd door de antroposofie, een vorm van spiritualiteit die ook in belangrijke mate vorm geeft aan de biodynamische landbouw. Zijn firma, Sonett, pakte in de loop der jaren uit met steeds meer reinigings- en wasmiddelen zoals handzeep, allesreiniger, glasreiniger, intensieve reiniger, afwasmiddel,...

Nieuwe generatie

In 1992 namen Beate Oberdorfer en haar man, Gerhard Heid, Sonett over. Ze gingen op min of meer dezelfde weg verder. Al voerden ze wel eens een nieuw product in, zoals een vloeibaar wasmiddel; voorheen bood de firma enkel poeders aan als wasproduct. Maar nog steeds hebben de zaakvoerders een zeer uitgesproken mening over wat wel en niet in een wasproduct mag zitten. Zo legt Beate Oberdorfer uit dat Sonett onder meer petrochemische ingrediënten bant, en genetisch gemanipuleerde en dierlijke producten (met galzeep als uitzondering). "We gebruiken ook geen bewaarmiddel. We hebben die niet nodig: onze producten bewaren vlot 3 à 4 jaar," zegt ze.

Labels

De Duitse firma gebruikt enkel, dus met galzeep als uitzondering, plantaardige en minerale grondstoffen, waaronder natuurlijke essentiële oliën (zoals van lavendel en citroengras), plantaardige oppervlakte-actieve stoffen en citroenzuur dat zo zuiver is dat die ook voor voeding geschikt zou zijn. En biodynamische of biologische landbouw levert de grondstoffen: de kokosnootolie, palmolie, koolzaadolie, olijfolie... Om dat alles te bewijzen, dragen de Sonett-producten enkele labels. Zoals EcoGarantie. "Dat label is de hoogste standaard ter wereld," benadrukt Beate. Verder dragen de producten het EcoControl-label. Producten daarmee mogen onder meer geen petrochemische ingrediënten bevatten, moeten 100% plantaardig zijn, en de elektriciteit en verwarming van de producten moeten afkomstig zijn van 100% hernieuwbare bronnen. "We gebruiken elektriciteit ontstaan door waterkracht, die komt van een nabijgelegen rivier. Voor verwarming gebruiken we houtpellets, en wat we dan nog nodig hebben, kopen we als groene stroom," legt Beate uit.

Verdachte ingrediënten

Het klinkt allemaal logisch, maar dat is het blijkbaar niet voor alle leveranciers. Zo stelt Beate dat de wet genoegeen neemt met 99% afbreekbaarheid om een product toe te laten zich 'biodegradeerbaar' te noemen. Maar 1% is dat dan dus niet. Meer nog: ze noemt een bekend merk van reinigings- en wasproducten, vaak verkocht in natuurvoedingswinkels, dat, zegt ze, enzymen bevat die afkomstig zijn van genetisch gemanipuleerde organismen. Overigens werkt zo'n enzyme doorgaans als een soort chemische 'schaar' die bijvoorbeeld vetstoffen afbreekt. Beate: "Onze wasmiddelen bevatten er geen. Want als er wel in het wasproduct zitten, blijven een aantal van die enzymen in je kleren. Als je zweet, komen ze op je huid, waar ze nog steeds actief zijn, en zo allergieën veroorzaken."

⋮ *Sonett werkt samen met Lehenhoff, waar mensen met een sociale handicap actief zijn.*

⋮ *Een medewerkster controleert labels.*

Gerythmiseerde additieven

Beate Oberdorfer wijst nog op een werkwijze waar Sonett veel belang aan hecht. Het gaat over zogenaamde 'gerythmiseerde additieven', die in zeer kleine hoeveelheden bij alle Sonettproducten worden gevoegd. Die komen tot stand via bewegingen in een bijzondere mixer. "Elke rotatie neigt naar vernietiging van leven", zegt Beate. "De acht-vormige beweging echter -de 'lemniscaat'-promoot het leven. Het is met die beweging dat we de gerythmiseerde additieven te maken. Ze zullen het water na het wassen helpen snel en volledig te regenereren. De lemniscaat-beweging in de mixer is er namelijk een die eigen is aan het leven zelf. Vergelijk met de meanders, dus kronkels, waarmee het water in de natuur beweegt." Een verwante werkwijze bestaat bij bepaalde activiteiten in de biodynamische landbouw, geeft ze nog mee.

Stop Climate Change

De Sonett-producten hebben ook het label 'Stop Climate Change': alle uitstoot van het broeikasgas CO₂ wordt gecompenseerd, en zoveel mogelijk verminderd. Tevens gebruikt de firma enkel recycleerbare verpakkingen: van papier, karton, PE,... en het gebouw heeft een isolatie die het dubbele is van wat gangbaar is, terwijl het is gemaakt van ecologische materialen, en geleverd met natuurverf. Ook is de firma op sociaal vlak actief. "We werken samen met Lehenhoff, waar mensen met een sociale handicap actief zijn. Zij etiketteren onze producten met labels in een taal die in minder landen gesproken wordt, zoals Fins en Zweeds," klinkt het.

Noorderkempen

In ons eigen land is er eveneens een belangrijke producent van was- en reinigingsmiddelen: Ecover. En ook zij zijn begonnen bij de vaststelling dat waspoeders het water wel heel erg vervuilen. Maarten Van Oekelen, woordvoerder bij Ecover: "Het begon in 1979. Een man uit de Noorderkempen heeft toen een fosfaatvrij wasproduct ontwikkeld. Later kwamen daar nog tal van producten

bij, zoals afwasmiddelen, vloerzeep, handzeep, en nog veel meer. Intussen hebben we een productontwikkelingsmodel ontwikkeld dat uitgaat van 13 criteria. Al onze producten moeten eraan voldoen. Het gaat onder meer over: grondstoffen die hernieuwbaar moeten zijn en zoveel mogelijk lokaal te winnen, die veilig zijn voor mens en milieu, biologisch afbreekbaar zijn, door het gewicht de verpakking niet groter dan nodig maken,... " Van Oekelen geeft ook een voorbeeld van een product dat Ecover nooit zou gebruiken: "Je hoorde ongetwijfeld de slogan 'Wast witter dan wit'. Wel, dat gebeurt door optische witmakers. Die zijn petrochemisch, en moeilijk afbreekbaar. Ze hebben geen invloed op het wasresultaat. Eigenlijk blijven residuën ervan op de textiel, zodat, vooral, ze meer UV-licht reflecteren, waardoor ze witter lijken." Een ander voorbeeld zijn vaatwastabletten. "Daarin zitten wel eens zware metalen, zoals zink om glascorrosie tegen te gaan. Die zijn ongezonder. Onze producten bevatten ze niet."

Afwezig

De Kempense firma geeft de voorkeur aan ingrediënten die plantaardig zijn of uit planten zijn ontstaan, en aan minerale ingrediënten, gaat Van Oekelen verder. "In sommige zijn er nog kleine hoeveelheden petrochemische stoffen aanwezig, zoals bewaarmiddelen, omdat er geen alternatief is, of omdat die te duur zou zijn. Maar we willen dat ook deze binnen enkele jaren afwezig zijn." Eco-labels hebben de Ecover producten wel niet, volgens Van Oekelen, "behalve dan in landen waar we onder druk van de distributie wel producten aanbieden met label, bijvoorbeeld in Scandinavië, waar de aankopers een Nordic Swan-label eisen."

Eco-fabriek

Van Oekelen geeft nog mee dat het bij Ecover verder gaat dan enkel producten maken op duurzame manier. "Zo is onze fabriek gemaakt van ecologische of duurzame bouwmaterialen, en hechten we veel belang aan energie-efficiëntie", besluit hij.

